

STORTINGET

Stortingstidende

Referat fra møter i Stortinget

Nr. 38 · 4. januar
Sesjonen 2023–2024

Møte torsdag den 4. januar 2024 kl. 10

President: Svein Harberg

Dagsorden (nr. 38):

1. Stortingets vedtak til lov om endringer i smittevernloven og helseberedskapsloven (isolering og smittekarantene m.m.) (Lovvedtak 35 (2023–2024), jf. Innst. 111 L (2023–2024) og Prop. 127 L (2022–2023))
2. Stortingets vedtak til lov om endringer i skatteloven (Lovvedtak 36 (2023–2024), jf. Innst. 124 L (2023–2024) og Prop. 2 LS (2023–2024))
3. Stortingets vedtak til lov om suppleringskatt på underbeskattet inntekt i konsern (suppleringskatteloven) (Lovvedtak 37 (2023–2024), jf. Innst. 159 L (2023–2024) og Prop. 29 LS (2023–2024))
4. Stortingets vedtak til lov om endringer i skatteloven (Lovvedtak 38 (2023–2024), jf. Innst. 159 L (2023–2024) og Prop. 29 LS (2023–2024))
5. Stortingets vedtak til lov om endringer i skattebetalingsloven (Lovvedtak 39 (2023–2024), jf. Innst. 159 L (2023–2024) og Prop. 29 LS (2023–2024))
6. Stortingets vedtak til lov om endringer i merverdiavgiftsloven (Lovvedtak 40 (2023–2024), jf. Innst. 159 L (2023–2024) og Prop. 29 LS (2023–2024))
7. Stortingets vedtak til lov om endringer i skatteforvaltningsloven (Lovvedtak 41 (2023–2024), jf. Innst. 159 L (2023–2024) og Prop. 29 LS (2023–2024))
8. Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om Endringer i matloven og kosmetikklova (behandling av personopplysninger og smittesporing m.m.) (Innst. 149 L (2023–2024), jf. Prop. 137 L (2022–2023))
9. Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Dagfinn Henrik Olsen, Gisle Meininger Saudland, Bård Hoksrud, Morten Wold og Erlend Wiborg om effektivisering av bilstøtteordningen i Nav (Innst. 154 S (2023–2024), jf. Dokument 8:24 S (2023–2024))
10. Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kathy Lie, Freddy André Øvstegård og Cato Brunvand Ellingsen om å endre begrepsbruk i norsk lovverk i tråd med CRPD (Innst. 120 S (2023–2024), jf. Dokument 8:17 S (2023–2024))
11. Referat

Presidenten [10:00:24]: Representanten Lars Haltbrekken vil framsette et representantforslag.

Lars Haltbrekken (SV) [10:00:30]: På vegne av stortingsrepresentantene Kari Elisabeth Kaski og meg selv vil jeg framsette et representantforslag om fritak for skatt på egenprodusert strøm til eget forbruk.

Presidenten [10:00:51]: Forslaget vil bli behandlet på reglementsmessig måte.

Sak nr. 1 [10:01:01]

Stortingets vedtak til lov om endringer i smittevernloven og helseberedskapsloven (isolering og smittekarantene m.m.) (Lovvedtak 35 (2023–2024), jf. Innst. 111 L (2023–2024) og Prop. 127 L (2022–2023))

Presidenten [10:01:22]: Dette er altså annen gangs behandling av nevnte lovvedtak.

Første taler er Erna Solberg fra Høyre.

Erna Solberg (H) [10:01:40]: Dette er annen gangs behandling av lovvedtaket. Det er ikke tradisjon for å ta ordet hvis man ikke har grunnleggende merknader til selve proposisjonen, men jeg føler likevel behov for å ta for meg de alvorlige konspirasjonsteoriene som er knyttet til denne saken.

Jeg vil først understreke at det selvsagt er helt legitimt å ha ulike syn på innholdet i det vedtaket som Stortinget snart skal fatte. Mitt parti mener at dagens vedtak er et fremskritt. Det plasserer ansvaret i regjeringen og ikke i Helsedirektoratet eller i kommunen, som i dag. Det gjør det mulig med mindre inngripende tiltak, hvor en bl.a. kan teste seg ut av karantene. Vi mener det er mer demokratisk å diskutere utformingen av en hjemmel nå enn når det er hastverk fordi krisen er der. Vi legger dessuten vekt på at det er en tydelig og høy terskel for når fullmaktsforskriften kan benyttes. I tillegg kan Stortinget med simpelt flertall når som helst trekke fullmakten tilbake eller gi regjeringen pålegg om hvordan den skal benyttes. Det gjorde også Stortinget ved én anledning under pandemien som vi nylig har lagt bak oss.

Alt dette er det som sagt helt legitimt å ha ulike synspunkter på, men dessverre sirkulerer det i tillegg alvorlige konspirasjonsteorier knyttet til regjeringens lovforslag som vi nå behandler. Vi har alle fått mange e-poster om dette. Jeg har også blitt oppsøkt av personer på gaten som hevder at regjeringens forslag, hvis det blir vedtatt, innebærer at Norge overfører suverenitet til Verdens helseorganisasjon. Jeg vil derfor benytte denne anledningen til å slå tydelig fast at det på ingen måte er grunnlag for disse påstandene.

Det er for det første fordi Verdens helseorganisasjon gir mange anbefalinger, men ingen pålegg. Under pandemien fravek Norge mange ganger Verdens helseorganisasjons anbefalinger. Vi innførte mer inngripende tiltak enn det Verdens helseorganisasjon anbefalte. For det andre kan ikke Norge avgi suverenitet til overnasjonale organisasjoner gjennom et lovvedtak, som det vi nå behandler. Grunnloven krever en helt annen politisk prosess for suverenitetsavståelse. For det tredje er det også helt utenkelig at det store flertallet av verdens land skulle være interessert i å gi Verdens helseorganisasjon slike fullmakter i fremtiden.

Konspirasjonsteorier kan være farlige dersom de får fotfeste. Det kan føre til polarisering og mistillit. I ytterste konsekvens kan det true demokratiet. Det har vi dessverre sett i flere land. Konspirasjonsteorier på helsefeltet kan være særlig farlige fordi de truer liv og helse, f.eks. når mennesker ikke vaksinerer seg, med de alvorlige konsekvensene det får for en selv og for andre. I enkelte land ble tiltak mot koronapandemien umuliggjort på grunn av konspirasjonsteorier, med høye dødstall som tragisk konsekvens. Også her hjemme opplevde vi dødsfall i miljøer som mente det ikke var grunnlag for tiltakene. Vi hadde demonstrasjoner med brenning av munnbind. I Norge skjedde dette likevel i beskjedent omfang. I det store bildet bidro fraværet av konspirasjonsteorier til at Norge var blant de landene i verden som kom best ut av koronapandemien.

Ikke minst fordi Høyre er i opposisjon, synes jeg at det er viktig å stå klart og tydelig opp mot de konspirasjonsteoriene som nå rettes mot regjeringens forslag som vi nå behandler. Jeg håper vi alle, uansett hvordan vi ønsker å utforme smittevernloven, kan være enige om å avvise disse konspirasjonsteoriene som fullstendig grunnløse. Vedtaket i dag opphever ikke parlamentarismen, det ligger i Grunnloven vår. Det avgir ingen suverenitet. Det gjør det mer praktisk å håndtere en fremtidig pandemi. Så kan man velge om man mener at man heller vil at Stortinget skal ha en mulighet til å gå inn. Muligheten ligger der. Det er sedvanen i vårt demokrati, det er grunnlovfestet, og parlamentarismen gjør at ethvert vedtak fra en regjering alltid kan overprøves i denne sal.

Bård Hoksrud (FrP) [10:06:50]: I debatten 8. desember sa statsråd Kjerkol kl. 12.56.06:

«Kommunene og Helsedirektoratet har en hjemmel til å fatte regler om isolering for smittede personer. Forslag til ny § 4-3 a i smittevernloven gir en hjemmel for Kongen, eventuelt forskrifter til behandling og vedtak i Kongen i statsråd. Da er det de demokratiske instrumentene staten rår over, som styrkes.»

Jeg håper dette var en forglemmelse fra statsråden, for «Kongen» og «Kongen i statsråd» er to vidt forskjellige begrep.

Det er verdt å merke seg at «Kongen» i praksis betyr byråkratiet, mens «Kongen i statsråd» betyr at det er en felles regjeringsbeslutning. Det er spesielt at statsråden kort tid etter at det er påpekt at to koronakommisjoner og et koronautvalg mente at beslutningen om å stenge ned burde vært gjort av regjeringen, ikke av helsebyråkratiet, altså Helsedirektoratet. Med denne hjemmelen gir man nettopp vide fullmakter til byråkratiet.

Den 28. oktober 2021 uttalte statsråd Kjerkol om smittevernhandteringen:

«Det vi trenger av verktøy i verktøykassen, vil i fremtiden gå gjennom ordinær saksbehandling og Stortingets ordinære behandling.»

Jeg synes statsråden burde holdt seg til dette sporet i hvordan man håndterer smittesituasjoner og ikke overføre makt fra Stortinget til helsebyråkratiet og regjering. Vi viser derfor til vårt forslag som lyder:

«Lovvedtaket bifalles ikke.»

Det presiseres også at det er Kongen i statsråd som kan fatte beslutning.

Vi vil også peke på forslaget, som sikrer at en tredjedel av Stortingets medlemmer også kan oppheve et vedtak som er fattet av Kongen eller Kongen i statsråd som en sikkerhetsmekanisme i forbindelse med innføring av svært inngripende tiltak for folks frihet, slik lovvedtaket nå legger opp til.

Jeg vil ha meg frabedt at det trekkes opp påstander om konspirasjonsteorier når det faktisk handler om å sikre viktige demokratiske prinsipper, som representanten Erna Solberg og Høyre faktisk nå velger å sette til side. Høyre sørger for at regjeringen får gjennomslag for å innføre en lov som setter grunnleggende demokratiske prinsipper til side. Det er faktisk sørgelig å være vitne til at landets tidligere statsminister, Erna Solberg, går i bresjen for dette som tilsidesetter grunnleggende demokratiske prinsipper og overfører makt til regjering og embetsverk. Det handler ikke om konspirasjonsteorier, som Erna Solberg beklageligvis er villig til å bruke i forsvaret for sin iver etter å frata denne salen og folket helt legitim makt og myndighet.

Jeg er svært overrasket dersom partilederen i Høyre mener at VG og Dagbladet farer med konspirasjonsteorier, da begge aviser på lederplass har omtalt dette som et autoritært forslag eller demokratisk galskap. Profesorene i rettsvitenskap Hans Petter Graver og Morten Walløe Tvedt har begge også uttrykt dyp bekymring, og de påpeker at endringen er dramatisk både for demokratiet og menneskerettighetene.

At et mindretall i denne salen er sterkt kritisk til og mot denne loven, handler ikke om konspirasjonsteorier, men om å sikre demokratiet. Å sikre demokratiet er vår plikt som folkevalgte stortingsrepresentanter. Påstandene representanten Solberg kommer med, tar jeg avstand fra. De er en avsporing av det debatten dreier seg om.

Dagen i dag blir en merkedag i nyere norsk politisk historie. Jeg må si jeg er skuffet over at Erna Solberg og Høyre sørger for at regjeringen får flertall for et forslag som kan føre til svært inngripende tiltak i folks frihet og privatliv, og at man hopper bukk over nødvendig parlamentarisk kontroll i Stortinget. Tilbake står en svekkelse av demokratiet vårt. Jeg trodde at Høyre og Høyres representanter var opptatt av folks frihet og at beslutninger skal tas nærmest mulig dem det gjelder, og at de står opp for frihetsprinsippene, men dessverre: I dag viser det seg ikke å stemme.

Selvråderett burde være noe Senterpartiet er godt kjent med – all den tid de bruker det retorisk når det passer dem, men ikke i denne saken. Det er synd at Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Høyre med Høyres partiledere og tidligere statsminister tar makten fra Stortinget, som er valgt av folket, og overlater alt til byråkratiet og nåværende og framtidige regjeringer.

Audun Lysbakken (SV) [10:10:56]: Siden representanten Solberg åpnet debatten, vil jeg begynne med å si meg enig med henne på ett punkt: Det vesentlige vi tar stilling til i denne saken, er ikke et spørsmål om makten i en krisesituasjon skal ligge i Norge eller hos WHO. Det tror jeg det er viktig å rydde i, så vi vet hva vi diskuterer. Det er vi enige i.

Det som derimot er kjernen i debatten, er hvor makten i Norge skal være plassert i en sånn situasjon. Skal den i større grad ligge i Stortinget enn det den gjorde under pandemihåndteringen fra 2020 til 2022, eller skal den – på linje med det som var praksis da – i størst grad ligge hos regjeringen og direktoratet?

SVs linje har helt siden mai 2020, altså tidlig i pandemien, vært at vi ønsket en mer aktiv rolle for Stortinget, og vi mener at de erfaringene vi har med pandemien, viser at det var fornuftig. To ganger foreslo SV at det skulle gjøres endringer i smittevernloven som gjorde at regjeringen beholdt sine fullmakter til å innføre raske smittevern tiltak, inngripende tiltak, men at Stortinget i en sånn situasjon skulle føre en etterkontroll, at det skulle komme til behandling i Stortinget kort tid i etterkant.

Vi mener det har vist seg å være et demokratisk underskudd i måten en helsekrise av denne typen ble håndtert på. Tenk på hvor langvarig den var, tenk på hvor inngripende tiltakene var – de mest inngripende tiltakene knyttet til borgernes rettigheter i Norge i freds-

tid. Da er Stortingets rolle ekstremt viktig, både for den demokratiske legitimiteten og for å kunne veie ulike sider av en sånn håndtering opp mot hverandre.

Det er helseekspertene som må vurdere hva som er den beste måten å bekjempe en pandemi på, men det er bare de folkevalgte som kan veie ulike hensyn opp mot hverandre. Når vi også vet i dag at det er brede faglige diskusjoner knyttet til en del av tiltakene, kanskje til og med bred faglig enighet om at noen av dem var feil, mener vi det illustrerer behovet for at man også i en sånn situasjon har tydeligere parlamentarisk kontroll og parlamentarisk debatt. Det vil skape åpenhet og tillit.

En del av det vil være mindretallsrettigheter, og vi tenker det er viktig at vi utformer lovverket vårt sånn at det også tåler en hardere himmel i en tid hvor autoritære krefter er på frammarsj. Da tenker vi at det å forankre makt i Stortinget er viktig, mindretallsrettigheter er viktig, og derfor er det også naturlig for SV å stemme for det Rødt legger fram.

Jeg kan også minne om at Venstre og SV har tatt initiativ i kontrollkomiteen til at Stortinget får en mulighet til å gjøre en bred gjennomgang av erfaringene med pandemien, og jeg tenker at debatten om smittevernloven viser hvorfor det vil være viktig og riktig.

Seher Aydar (R) [10:14:38]: La oss først slå fast at vi diskuterer et lovforslag og noen forslag som nå har kommet til andre gangs behandling. Så finnes det jo andre mennesker som mener ulike ting, men det er ingenting av det som vi behandler på Stortinget, som handler om konspirasjonsteorier, og det håper jeg at også representanten Erna Solberg, som jeg ser har tegnet seg, kan bekrefte.

Det vi vet, er at koronapandemien begrenset Stortingets aktivitet, ikke fordi noen hadde en ond plan, men fordi det faktisk var en pandemi, noe som begrenset all aktivitet i samfunnet, også til en viss grad Stortingets. Jeg synes det virker litt arrogant av daværende statsminister å gjemme seg bak beskyldninger om konspirasjonsteorier og avvise de bekymringene vi og mange flere, både journalister og jurister, har for at det nå flyttes makt fra folkevalgte til regjering og byråkrati. Det er jo egentlig det det handler om. Det er særlig viktig i krisetider at demokratiet ikke svekkes. Derfor må vi lage lover som gjør at vi kan møte kriser på en måte som tar demokratiet i bruk, framfor å risikere at de folkevalgte settes på sidelinja.

Å sette folk i karantene eller smitteisolasjon er ekstremt inngripende tiltak. Det blir helt feil å forvente at befolkningen underlegger seg regler som krever at man ofrer sin personlige frihet uten at de kan være trygge på at motforestillinger er blitt luftet, og at det har blitt reell debatt og demokratisk behandling.

Selv om vi stemte imot endringene av smittevernloven, gjør vi i dag et siste forsøk på å samle Stortinget om et forslag som jeg mener det bør være mulig for alle å støtte. Jeg vil minne om behandlingen av koronaloven med vide fullmakter i 2020. Da tok Stortinget kontrollen, slik at de folkevalgte heller fikk mer makt og ivaretagelse av mindretallsrettigheter i pandemihåndteringen, og det var faktisk Arbeiderpartiets parlamentariske leder som var saksordfører for dette arbeidet på Stortinget. Da gikk vi fra at det var Rødt og noen enkeltrepresentanter som gikk imot koronaloven slik som den var foreslått fra daværende høyreregjering, til at et samlet storting fulgte viktige tilbakemeldinger fra folk med tung juridisk kompetanse og sluttet seg til resultatet.

Det jeg vil si med det, er at det er ikke noe rart, merkelig eller nytt med at Stortinget tar kontrollen og forsøker å sørge for at vi i større grad har folkemakt og mindretallsrettigheter også når det er krise. Dette har vi erfaring med, det har vi gjort før. Det er ingenting i veien for at vi kan lage lover som gjør at vi gjør det akkurat på den måten igjen.

Forslaget som jeg nå tar opp på vegne av Rødt, SV og Fremskrittspartiet, innebærer i hovedsak to endringer. Vi foreslår å endre fra «Kongen» til «Kongen i statsråd». Det er kanskje det som burde være enklest for alle å støtte. Hvis Stortinget har skrevet «Kongen i statsråd» i en fullmaktslov, betyr det at regjeringen ikke kan delegerer fullmakten videre. Det skulle egentlig bare mangle i en slik sak. Dette mener jeg det burde være enkelt for alle å støtte, og det er fullstendig mulig å støtte deler av et lovforslag, altså de paragrafene som gjelder akkurat denne endringen, hvis man mener at det er den riktige måten å gjøre det på. Det er heller ingenting konspiratorisk eller noe som ikke er sedvane i dette forslaget.

Det andre vi foreslår, er mindretallsrettigheter. Forslaget bygger på nesten nøyaktig samme ordlyd som den midlertidige koronaloven, og det innebærer at dersom stortingsrepresentanter som til sammen representerer minst en tredjedel av Stortingets medlemmer, ikke kan støtte en bestemt forskrift eller deler av forskriften, uttrykkes det skriftlig, og da skal den aktuelle bestemmelsen oppheves. Jeg vil også si at jeg skjønner at det ikke er vanlig å komme med et slikt forslag ved andre gangs behandling, men det er fullstendig mulig å gjøre det, og det gir oss en siste mulighet til å se på den loven vi vedtar, og gjøre de siste justeringene som vi nå legger opp til.

Jeg vil oppfordre alle til å se om det er deler av forslaget de kan støtte. Jeg håper selvfølgelig at stortingsflertallet støtter hele, men det minste man kan gjøre, er å gå fra at det står «Kongen», til at det står «Kongen i statsråd». Jeg tar opp forslaget.

Presidenten [10:18:54]: Da har representanten Seher Aydar tatt opp det forslaget hun refererte til.

Alfred Jens Bjørlo (V) [10:19:07]: Demokratiet er nok den vanskelegaste og mest krevjande styreforma i verda fordi ein aldri kan la éin person bestemme. Ein må alltid ha debattar som er krevjande, der argument blir brynte mot kvarandre, og der meiningsfellane dine i nokre saker ikkje nødvendigvis er dei ein delar synspunkt med i alle andre saker.

Venstre er sterkt imot den lovendringa som fleirtallet i denne salen ønskjer å gjere ved å gje frå seg svært omfattande fullmakter til langvarig isolasjon og karantene. Det er vi mot. Det er ei sak som er prinsipiell. Ho er viktig, og ho handlar om grunnleggjande diskusjonar om kvar fullmakter og makt skal liggje i samfunnet vårt. Samtidig deler eg og Venstre fullt og heilt åtvaringa frå representanten Erna Solberg om at dette ikkje må bli sausa saman med ein del av dei konspirasjonsteoriane som heilt korrekt har florert på nettet dei siste vekene. Vi er mot framlegget frå regjeringa, men vi trur ikkje at dette er del av ein verdsomfattande konspirasjon der Arbeidarpartiet, Senterpartiet og Høgre ønskjer at Verdas helseorganisasjon skal overta styringa i Noreg. Det ville iallfall vere overraskande viss Senterpartiet gjekk med på overnasjonal styring på den måten.

Eg vil òg på det sterkaste åtvare mot at den politiske debatten vi har no, skal føre til ein auka motstand og auka frykt for vaksiner og vaksinerings ute i befolkninga. Det at vi følgjer vaksineprogram, at vi tek vaksine, og at vi lyttar til tydelege og klare råd frå helsemyndigheitene våre, er heilt nødvendig for samfunnet vårt. Det er viktig at vi greier å sortere og rydde i desse debattane. Så åtvaringa frå representanten Solberg mot ein del av konspirasjonsteoriane som florerer på nettet, er på sin plass. Det vil eg understreke frå Venstres ståstad.

Samtidig er det ikkje berre konspirasjonsteoretikarar, WHO-skeptikarar og vaksinemotstandarar som åtvarar mot den lovendringa vi gjer i dag. Det gjer også, som fleire har vore inne på, framståande juridisk ekspertar i Noreg, så godt som eit samla Medie-Noreg på leiarplass og faktisk også delar av dei helsefaglege miljøa. Det er verdt å merke seg at i den proposisjonen vi har til behandling, er det f.eks. ikkje einigheit mellom FHI og Helsedirektoratet om å gje denne fullmakta. Helsedirektoratet ønskjer det, mens FHI meiner dette ikkje er rett måte å gjere det på, og at dette må sjåast i samanheng med ein heilskapleg gjennomgang av erfaringane etter pandemien og ei heilskapleg sak om kva vi har lært av pandemien, og kva vi skal gjere no. Den saka må kome – den heilskaplege diskusjonen treng vi.

Det er også stor skilnad på å ha midlertidige fullmakter og det å gje ei varig fullmakt, slik fleirtalet her vil gjere no.

Eg skal no prøve å gå inn for landing, men hovudproblemet er etter Venstre sitt syn at vi ikkje har klart å ha ein grundig, opplyst og brei offentleg debatt om denne saka før heilt i innspurten før jul. Det var stort sett ikkje eitt einaste medium som hadde skrive om denne saka før same dag som saka blei debattert i Stortinget, siste fredag før jul. Då fekk attpåtil Venstre kritikk frå representantar frå fleirtalet i denne sal for at vi hadde løfta debatten i media. Det er hovudproblemet i denne saka. Vi treng ein brei og opplyst offentleg debatt, ein slik som vi faktisk har hatt tilløp til her i dag, med kloke, gode og reflekterte innlegg frå representantane Solberg, Lysbakken og andre. Det er den typen debatt vi treng vidare framover.

Difor er Venstre ikkje medforslagsstillar på forslaget frå Framstegspartiet, SV og Raudt her i dag. Vi løyser ikkje ein situasjon med eit dårleg førebudd hastverksarbeid frå regjeringa med å leggje fram eit hastverksarbeid frå eit mindretal, som det skal voterast over her og no – på dagen – utan at nokon andre parti har sett det før i dag og før vi skal gjere det no, og som kjem til å bli stemt ned. Dette er ei rein symbolmarkering. Det gjev oss ikkje det vi vil oppnå. Samtidig kan eg varsle at Venstre, truleg saman med fleire andre parti som òg er imot denne lovendinga, kjem til å kome tilbake til saka i representantforslag og i kontrollkomiteen.

Vi er nøyddde til å få tatt ein skikkeleg, opplyst og grundig offentleg debatt om kva vi skal gjere. Det er ei plikt vi har både for å sikre at vi har eit lovverk som vi alle kan stå inne for, og for at vi gjennom den opne prosessen skal kunne gje den nødvendige motstand til dei konspirasjonsteoretikarane som får regjere altfor mykje på nettet i dag. Deira haldningar må ikkje få lov til å spreie seg. Det er ein fare for helsa til folk, og det er ein fare for det demokratiske klimaet i Noreg. Her må vi ha to tankar i hovudet samtidig, og det håpar eg vi kan vere med og bidra til.

Even A. Røed (A) [10:25:17]: I denne debatten har det vært gode diskusjoner, både i komiteen, her i Stortinget og ute i samfunnet. Jeg har lyst til å si at man med representanten Bjørlo, representanten Hoksrud og flere til har hatt debatter med vektige argumenter på begge sider, som ikke er konspiratoriske. Samtidig er jeg enig i den beskrivelsen som representanten Solberg har, at de konspirasjonsteoriene som følger med denne saken, er det viktig å ta et oppgjør med. Det stemmer ikke at dette er en suverenitetsavståelse, og det stemmer heller ikke at dette gjøres for å ta kontroll over folk eller for å ta fra folk noe de ikke skal fratras.

Denne saken og denne loven handler om at vi skal sikre helseberedskapen i Norge, og det er viktig å ha med seg at de midlertidige reglene under pandemien, som vi burde hatt i mars 2020, var på plass i juni 2020, fordi man trengte behandling i Stortinget. Det var med rette på det tidspunktet – nå har vi muligheten til å rigge oss på en sånn måte at vi sikrer at vi har helseberedskapen når vi trenger den. Det mener vi er viktig.

I tillegg er det sentralt å si at dette er en unntaksregel. Det er en regel som må vurderes opp mot både helse- og medisinskfaglige vurderinger – det er ikke sånn at man kan innføre dette uten det på plass – og forholdsmessighetsvurderinger knyttet til menneskerettighetene. Det vil si at verken statsråden eller helsebyråkrater kan ta i bruk denne lovhjemmelen ut fra eget forgodtbefinnende. Det er sterke begrensninger på bruk av den. I tillegg kan stortingsflertallet her når som helst trekke tilbake en fullmakt – denne fullmakten og andre fullmakter gitt til regjeringen. Det er en viktig demokratisk kontroll og en demokratisk kontroll som denne salen har benyttet seg av opptil flere ganger, også under pandemien vi hadde. Jeg mener den demokratiske kontrollen er ivaretatt ved at vi kan trekke fullmakten tilbake. Det norske demokratiet er tuftet på at vi kan trekke tilbake fullmakter vi gir.

Avslutningsvis vil jeg si at denne saken har hatt en helt ordinær komitébehandling. Den har hatt en fullstendig behandling i regjeringen med høringer som har vært svært godt besvart. Det er ikke sånn at dette er en hastebehandlet sak på noe som helst vis. Det er en helt ordinær lovsak behandlet på helt ordinære måter med en helt ordinær debatt og med alle muligheter for å løfte både debatten og saken i salen underveis. Det er nødt til å sies; noe annet vil ikke være korrekt.

Olaug Vervik Bollestad (KrF) [10:28:15]: For å slå det fast med én gang: Dette handler ikke om å gi makt til Verdens helseorganisasjon, men om det er denne sal som skal være med eller ei. Jeg tar sterkt avstand fra de mailene vi har fått om konspirasjonsteorier.

Vaksiner har reddet mange liv og mange samfunn. De er livsviktige, både for dem som får vaksine, og for dem som lever rundt dem som får vaksine. Det er helt nødvendig at vi bruker det, og at vi bruker det med de faglige rådene som kommer.

Nå er det snart fireårsdagen for nedstengingen under den pandemien som var. Mange av oss har heldigvis glemt hvor strenge smitteverntiltak det var vi faktisk levde under i de årene, iallfall mens smitten var på sitt høyeste, men jeg møter fortsatt folk, spesielt barn og unge, som betalte en vanvittig høy pris.

Pandemier kommer, og det vil være noe vi må forholde oss til i tiden framover, men å sette enkeltmen-

nesker i isolasjon eller smittekarantene er et utrolig inn-
gripende tiltak. Vi mener derfor at det må behandles på
nytt hver gang situasjonen krever at tiltaket skal brukes,
framfor å innføre en generell regel. Jeg tror også det er
godt for en regjering å ha støtten i denne sal i så viktige
avgjørelser, og at vi står skulder ved skulder i et så inn-
gripende vedtak.

Det er slik at vi venter på en gjennomgående revide-
ring av smittevernloven i lys av koronakommisjonens
rapporter. Derfor framstår det underlig å innføre denne
hjemmelen nå, før vi har hele den debatten og hele den
oversikten.

Dette er viktig for Kristelig Folkeparti. Vi stemte mot
første gang det var oppe, og vi foreslår nå å stemme mot
dette vedtaket, altså at det ikke bifalles, jf. vårt forslag
nr. 1 til lovanmerkning. Subsidiært vil vi støtte det for-
slaget som Fremskrittspartiet, SV og Rødt har lagt fram.

Presidenten [10:31:10]: Representanten Olaug Ver-
vik Bollestad har tatt opp det forslaget hun refererte til.

Erna Solberg (H) [10:31:27]: La meg få lov til å takke
for innleggene og først og fremst understreke at jeg var
veldig tydelig på i mitt innlegg at det er helt legitimt å
ha ulike synspunkter på saken vi behandler. Mitt inn-
legg dreide seg om den diskusjonen som foregår uten-
for dette rommet, og som vi som politikere også må for-
holde oss til – at dette settes inn i en konspiratorisk si-
tuasjon, en opplevelse, et forsøk på å fortelle at vi f.eks.
avgir suverenitet. Jeg er derfor veldig glad for at både
Audun Lysbakken, Alfred Bjørlo og Olaug Bollestad var
veldig tydelige på at det tar de også avstand fra, selv om
de nå har andre meninger enn det Høyre har falt ned på
i denne saken. For jeg mener at det er viktig. Jeg mener
at vi også må tenke gjennom hvilke debatter som fore-
går utenfor denne salen, hvilken polarisering vi ser i
samfunnet vårt, og hvilken evne vi har til å være tydeli-
ge og sette foten ned i den typen saker.

Jeg kunne kommentert veldig mange av de substan-
sielle spørsmålene knyttet til hva dette betyr, og de ulike
standpunktene, men det var ikke mitt poeng med inn-
legget. Mitt poeng med dette innlegget var først og
fremst å si at vi som politikere i Norge også må fortelle at
det er feil når mange mennesker sier at vi med det ved-
taket som blir fattet i dag, overfører suverenitet, at vi bi-
drar til at det blir en eneherker i Verdens helseorganisa-
sjon som skal fatte beslutninger, at vi bidrar til at makt-
en flyttes vekk. Det grunnleggende er at vi alltid kan
være uenige om hva som er mest effektivt, og hvordan
den demokratiske kontrollen skal være, men i et land
med parlamentarisme er det alltid demokratisk kon-
troll. Et flertall på Stortinget kan alltid motsette seg ved-
tak.

Jeg er ikke uenig i at man kanskje skal ha en vurde-
ring og en diskusjon om erfaringene fra koronapande-
mien. Jeg har lyst til å minne om det jeg sa 12. mars for
snart fire år siden. Jeg sa at vi kommer til å gjøre feil fordi
vi vet altfor lite. Vi vet for lite om viruset, vi vet for lite om
hvordan ting fungerer, vi vet for lite om hvilke virkemid-
ler det kommer til å være. Det vil alltid være ting og om-
råder som også jeg mener har vært feil i behandlingen vi
har hatt, og det har jeg også sagt til koronakommisjo-
nen, at det er områder og annet. Det er viktig å huske at
alle de tiltakene som ble innført, var tiltak som jeg tror
aldri ville blitt vedtatt hvis det hadde vært det jeg vil kal-
le fredstid, når pandemien ikke er der, for da klarer vi
ikke å se hvilken frykt som ligger i en befolkning. Vi ser
ikke hvilke tiltak det er, og vi ser ikke hvilke utfordringer
det kommer til å være.

Derfor er det sånn at noen ganger vedtar man tiltak
som er veldig, veldig inngripende for folk. Jeg mener det
er viktig at den myndigheten ligger hos politikere som
står ansvarlig overfor Stortinget, og det gjør det med det
vedtaket som fattes i dag også. De som sitter i regjering,
har faktisk nå en tydeligere fullmakt, men også dermed
et tydeligere demokratisk ansvar overfor Stortinget i det
arbeidet. Det var noen dager da vi ikke visste om denne
salen kunne samles i det hele tatt. Vi visste ikke hvor
smittsomt viruset var. Vi vet ikke hvor smittsomt det
neste viruset er. Det må vi faktisk ha et system for, for at
det skal fungere.

Så kan vi ha ulike synspunkter på akkurat den biten.
Jeg er glad for at iallfall ganske mange av dem som er i
opposisjon, som mener noe annet i denne saken, har
vært tydelige på å ta avstand fra det vi får i mailboksen
vår nå, og det som ofte skrives ute.

Til Bård Hoksrud: Det er viktig at vi skiller. Jeg har
ikke anklaget noen her for å drive med konspirasjonste-
orier. Jeg har vært tydelig på én ting, og det er at vi må ta
avstand fra det som sies som ikke er sant, for hvis ikke
går de politiske debattene nesten helt amok og polarise-
ringen i vårt samfunn kommer til å bli større. Det tror jeg
ikke noen her ønsker.

Bård Hoksrud (FrP) [10:35:46]: Først: Jeg er enig
med representanten Røed i at det har vært en normal
behandling av saken i komiteen, så man har hatt alle
mulighetene til debatt og diskusjon der. Likevel er det
klart at dette handler litt om at man gjerne må sitte i
dette hus og dette rommet og tenke at dette er sånn alle
der ute oppfatter det, men det er det ikke.

Jeg mener at vi under pandemien viste på en veldig
god måte at man sammen klarer å få til gode løsninger.
Regjering, storting, embetsverk og byråkrati klarte vel-
dig godt å sørge for å ivareta både innbyggerne og sik-
kerheten på en trygg og god måte. Da hadde vi tillit. Det

er lenge siden sist dette huset hadde så stor tillit som man faktisk hadde under pandemien – tillit til at man håndterte pandemien på en god måte.

Representanten Erna Solberg sier det er viktig at vi fatter den beslutningen vi nå fatter, når vi ikke står midt oppi det. Det kan jeg for så vidt forstå, men jeg mener at vi klarte å håndtere det på en god måte, vi klarte å få på plass lovverk, forskrifter og regler kjapt. Dette huset er villig til å handle raskt når man trenger det, og jeg mener det er viktig.

Jeg mener også at det man nå er i ferd med å gjøre, kan skape det mange som er for loven i denne salen, har nevnt, som konspirasjonsteorier og annet. Vi må sørge for at tilliten er der ute, at folk har tillit til dette huset, at de har tillit til regjeringen og at man gjør det på en god måte. Jeg tror det hadde vært bedre å kunne håndtere det når man kommer dit, og at man raskt klarer å handle. Da skjønner folk hvorfor man gjør dette.

Jeg er veldig enig i det representanten Bollestad sa. Det er spesielt mange unge mennesker og også mange eldre som fortsatt lider og har det tøft med bakgrunn i det som skjedde, og de valgene man gjorde under pandemien. Jeg er glad for at både tidligere statsministre og andre er tydelige på at det er viktig at vi får den evalueringen som kommer, og det som skal komme. Det er kjempeviktig, for det handler om å se på og lære av det man gjorde.

Jeg tror ikke det vedtaket man nå legger opp til, er en god løsning. Jeg tror dette vil skape fortsatt mistillit og bekymring hos mange der ute for det forslaget som nå sannsynligvis blir vedtatt. Selv om Rødt og Fremskrittspartiet har fremmet et forslag, har jeg dessverre liten tro på at det blir flertall for det. Jeg mener man må ta det på alvor, og jeg synes det har kommet gode innspill både i lederartikler i media og fra professorer og folk som har sett på det rettslige, og som har stilt en del spørsmål til det forslaget flertallet nå sørger for å gjennomføre.

Siste ord blir vel sagt nå, men som noen andre også sa, tror jeg man vil komme tilbake til flere forslag, nettopp fordi vi mener dette er svært inngripende og kan få store konsekvenser i den personlige friheten til hvert enkelt individ i Norge. Vi er fra Fremskrittspartiets side bekymret for det forslaget som foreligger.

Seher Aydar (R) [10:39:32]: Representanten Solberg sa at det er ganske mange i opposisjonen som har tatt avstand fra disse konspirasjonsteoriene. Jeg har ikke fått med meg at noen ikke har gjort det. Argumentasjonen som har vært overfor Stortinget, har jo handlet om det som er sakens kjerne, nemlig at man flytter makt fra folkevalgte til regjering og byråkrati. Det er ingen her som tror – og det mener heller ikke Rødt – at man flytter makt til WHO. Det er ikke den debatten vi

har på Stortinget. Man kan selvfølgelig ta avstand fra det andre har sagt, men det er ikke noen vits i og har ingen hensikt å framstille det på noen annen måte enn slik det er.

For vår del har vi holdt oss helt saklig i denne behandlingen og debattert innholdet i saken fra vårt perspektiv, fra vårt syn. Samtidig er det representanten Solberg som ikke kommenterer de forslagene som ligger på bordet, men som diskuterer noe annet, og det må hun selvfølgelig ha muligheten til å gjøre. Det er derfor merkelig å framstille det som at det er deler av opposisjonen som mener det ene eller det andre når det gjelder WHO. Det er ikke sant. Jeg mener at vi ikke skal ta lett på de reelle innvendingene som har kommet i denne saken. Det å løfte de reelle innvendingene som kommer til forslag til endringer i smittevernloven, har ingenting å gjøre med det representanten Solberg tok avstand fra. Det er faktisk ikke det vi diskuterer her heller, forslagene går på noe annet. Jeg ser heller ikke problemet med at vi diskuterer hvor makten og beslutningsgrunnlaget skal ligge i krisesituasjoner. Det er en reell diskusjon som vi må kunne ta fra Stortinget, uten at det blir forsøkt tegnet et bilde.

Så vil jeg bare si noe til representanten Bjørlo fra Venstre: Det er jo helt riktig at dette helst skulle ha kommet mange dager før, men Venstre fikk faktisk dette i går og hadde mulighet til å se på det. Det er heller ikke sånn at det er veldig mange nye momenter i denne debatten. Sånn sett blir det egentlig feil å kalle det hastverksarbeid. Det er både punkter og innhold som Stortinget har erfaring med fra før.

Jeg vil benytte anledningen til enda en gang å understreke at det at vi kan diskutere denne saken under en andregangsbehandling, er en positiv ting for demokratiet. Det at vi kan ta avstand fra konspirasjonsteorier, er selvfølgelig bra, men vi er nødt til å framstille saken slik den er. Realiteten er at ingen på Stortinget har påstått at dette er suverenitetsoverføring til WHO eller noen andre utenfor Norges grenser. Dette er en sak som handler om hvor makten skal ligge i krisesituasjoner, om den skal ligge her på Stortinget, eller i regjering og byråkrati. Det mener jeg er en viktig debatt å ta, også fordi vi skal være godt rustet når og hvis det blir nye kriser, og at vi skal ha et demokratisk grunnlag i slike tilfeller.

Alfred Jens Bjørlo (V) [10:42:43]: Eg skal ikkje trekke debatten ut, men har to korte kommentarar. For det første er det korrekt som representanten Aydar seier, at Venstre fekk kjennskap til dette forslaget i går. Poenget mitt er at skal vi greie å få eit fleirtal i denne sal for å endre noko, er vi nøyddde til å ha ein heilt annan prosess enn å ta ting over bordet. Det fleirtalet som eksisterer i denne sal, er eg ganske sikker på at ikkje har sett dette forslaget før her og no.

Viktigare: Venstre kjem til å støtte det lause framlegget frå representanten Bollestad på vegner av Kristeleg Folkeparti, om at lovforslaget ikkje skal bli vedteke. Venstre kjem til å støtte Kristeleg Folkepartis framlegg, men vi kjem ikkje til å røyste for det alternative lovtekstframlegget frå mindretalet.

Presidenten [10:43:41]: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1.

Sakene nr. 2–7 vil bli behandlet under ett.

Sak nr. 2 [10:43:47]

Stortingets vedtak til lov om endringer i skatteloven (Lovvedtak 36 (2023–2024), jf. Innst. 124 L (2023–2024) og Prop. 2 LS (2023–2024))

Sak nr. 3 [10:43:47]

Stortingets vedtak til lov om suppleringskatt på underbeskattet inntekt i konsern (suppleringskatteloven) (Lovvedtak 37 (2023–2024), jf. Innst. 159 L (2023–2024) og Prop. 29 LS (2023–2024))

Sak nr. 4 [10:43:47]

Stortingets vedtak til lov om endringer i skatteloven (Lovvedtak 38 (2023–2024), jf. Innst. 159 L (2023–2024) og Prop. 29 LS (2023–2024))

Sak nr. 5 [10:43:47]

Stortingets vedtak til lov om endringer i skattebetalingsloven (Lovvedtak 39 (2023–2024), jf. Innst. 159 L (2023–2024) og Prop. 29 LS (2023–2024))

Sak nr. 6 [10:43:47]

Stortingets vedtak til lov om endringer i merverdiavgiftsloven (Lovvedtak 40 (2023–2024), jf. Innst. 159 L (2023–2024) og Prop. 29 LS (2023–2024))

Sak nr. 7 [10:43:47]

Stortingets vedtak til lov om endringer i skatteforvaltningsloven (Lovvedtak 41 (2023–2024), jf. Innst. 159 L (2023–2024) og Prop. 29 LS (2023–2024))

Presidenten [10:43:53]: Ingen har bedt om ordet.

Sak nr. 8 [10:43:58]

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om Endringer i matloven og kosmetikklova (behandling av person-

opplysninger og smittesporing m.m.) (Innst. 149 L (2023–2024), jf. Prop. 137 L (2022–2023))

Presidenten [10:44:14]: Etter ønske fra helse- og omsorgskomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 3 minutter til hver partigruppe og 3 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil det ikke bli gitt anledning til replikker, og de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får også en taletid på inntil 3 minutter.

Even A. Røed (A) [10:44:41] (ordfører for saken): Fra et lovforslag med stort engasjement til et lovforslag med litt mer enighet – jeg vil takke komiteen for samarbeidet i denne saken, som har en enstemmig innstilling. Jeg vil redegjøre kort for sakens innhold.

Saken dreier seg om å foreslå endringer i matloven og kosmetikkloven knyttet til Mattilsynets tilsynsmyndighet, behandling av personopplysninger og ansvar ved fare for sykdom hos mennesker. Endringene er ment å lovfeste gjeldende praksis på disse områdene.

Endringene i § 27 a i matloven vil synliggjøre Mattilsynets rolle og ansvar der sykdomstilfeller hos mennesker kan skyldes forhold på matlovens område, i tillegg til deres oppgaver i forbindelse med oppklaring av årsaken til sykdomstilfeller hos mennesker der det er mistanke om at sykdom skyldes forhold regulert i matloven.

I matloven får vi en ny § 29 a, som vil gi tilsynsmyndigheten på matlovens område, altså Mattilsynet, et generelt rettsgrunnlag for behandling av personopplysninger der det er nødvendig for å oppfylle oppgavene etter loven. Dette vil også føre til at det blir stilt ytterligere krav om autorisasjon og krav om vandelskontroll.

I kosmetikkloven vil ny § 16 a innebære en understreking av Mattilsynets ansvar for å forebygge og begrense omfanget av helseskade og informere allmennheten ved mistanke om at produkter omfattet av kosmetikkloven innebærer fare for helsen til mennesker eller dyr. Også her vil tilsynsmyndigheten få rettsgrunnlag for behandling av personopplysninger.

Dette vil med andre ord lovfeste gjeldende praksis, og det vil gi klare og tydeligere etterprøvbare rammer for behandling av personopplysninger. Det vil også være en harmonisering av dette mellom disse to lovene, som bidrar til lik praksis og tolkning.

I tillegg vil §§ 6, 7, 8, 19 og 23 medføre forskriftsendringer i matloven knyttet til gjennomføring av dyrehelseforordningen.

Presidenten [10:46:28]: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 8.

Sak nr. 9 [10:46:33]

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Dagfinn Henrik Olsen, Gisle Meininger Saudland, Bård Hoksrud, Morten Wold og Erlend Wiborg om effektivisering av bilstøtteordningen i Nav (Innst. 154 S (2023–2024), jf. Dokument 8:24 S (2023–2024))

Presidenten [10:46:53]: Etter ønske fra arbeids- og sosialkomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 3 minutter til hver partigruppe og 3 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – bli gitt anledning til et replikkordskifte på inntil seks replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får også en taletid på inntil 3 minutter.

Freddy André Øvstegård (SV) [10:47:28] (komiteens leder og ordfører for saken): Jeg vil starte med å takke komiteen for samarbeidet i saken og forslagsstillerne for å fremme forslag om et viktig tema. Stønad til bil er en ytelse fra folketrygden som gis til personer med varig nedsatt funksjonsevne, enten som økonomisk tilskudd til ordinære biler til arbeid og utdanning eller som rente- og avdragsfrie lån til spesialtilpassede biler.

Bilstøtteordningen er helt avgjørende for denne målgruppens bevegelsesfrihet i hverdagen. Derfor er det et problem at tidsbruken i saksbehandlingen og når det gjelder å få levert biler, er så lang, som er det forslagsstillerne tar opp. Nav meldte i april i fjor at 240 bestilte biler ikke er levert til ombygger, og flere av bestillingene går helt tilbake til 2021. En del av de forsinkelsene skyldes eksterne forhold, men den gjennomsnittlige leveringstiden har også økt, fra 15,3 måneder i 2020 til 19,5 måneder i fjor.

Komiteen er sterkt bekymret over utviklingen i saksbehandlingstiden i Nav og mener dette er en uholdbar situasjon for dem det gjelder. Komiteen er også innforstått med at det vil ta tid å bygge om en bil, men at det for denne gruppen mennesker handler om bevegelsesfrihet og daglige gjøremål som ikke kan gjøres uten. Derfor haster det å få på plass et bedre system for bilstøtteordningen – det skriver en enstemmig komité i innstillingen. Man slår også fast at saksbehandlings- og leveringstider bør være så korte som mulig, innenfor rammen av hva som er mulig for leverandøren.

Statsråden varsler i brev en utredning av hvordan en ordning som innebærer forhåndsbestilling av biler, kan innrettes, og hvilke konsekvenser en slik eventuell omlegging vil ha, samt å se nærmere på om prosessen i Arbeids- og velferdsetaten kan effektiviseres ytterligere. I

t tillegg mener komiteen at det kan være grunn til å se på innkjøpsavtalene og eventuell manglende fleksibilitet i dem som en årsak til lang tidsbruk.

Jeg er glad for at komiteen er samlet om dette, og at hele komiteen innstiller på å be regjeringen gjennomgå regelverket for og organiseringen av bilstøtten i Nav, for å sørge for at saksbehandling, bestillinger og logistikk blir mer effektiv. I tillegg er det et bredt flertall, som SV også er en del av, som ber regjeringen, senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2025, legge fram nødvendige forslag for å kutte den unødvendig lange saksbehandlingstiden for bilstøtte i Nav. Vi peker også på mulige løsninger for hvordan det kan gjøres, slik at Stortinget fortsetter å ha en hånd på rattet i denne saken.

Torbjørn Vereide (A) [10:50:34]: Dette er ein viktig debatt, og difor ønskjer eg å gje litt honnør til representantane Gisle Meininger Saudland, Dagfinn Henrik Olsen og fleire som har bidratt til å løfte utfordringa med bilstøtteordninga til stortingssalen.

Dette handlar om at ventetida for eit heilt nødvendig hjelpemiddel i kvardagen til folk med nedsett funksjonsevne har blitt uholdbart lang. Det blei av saksordføraren gjort eit skilje, men eg har likevel lyst til å understreke det, for det er to ulike ordningar her. Den eine er dei ordinære bilane, som er til arbeid og utdanning, og den andre er dei spesialtilpassa kassebilane. Det er med akkurat denne gruppa ein opplever veldig store forseinkingar.

Ein del av grunnen er at bilbransjen, altså bilproduksjonen, har fått ein knekk over linja, delvis på grunn av det som skjer i Ukraina, men òg av fleire grunnar. Det er veldig krevjande, fordi den gruppa som er avhengig av desse bilane, blir ståande utan det nødvendige hjelpemiddelet.

Noko som likevel gjer meg litt optimistisk, er svaret frå statsråd Brenna, som i god stil inneheld nokre løysingsorienterte måtar å gripe tak i denne problemstillinga på. Det eine er å be direktoratet om å ha ein gjennomgang av om ein kan effektivisere prosessen, om ein kan sjå på moglege innretningar av førehandsbestilling eller andre måtar som kan modernisere eller gjere det enklare. Det stiller alle representantane i komiteen seg bak.

Difor er det òg ein samla komité som ber om å få ein gjennomgang av korleis organiseringa av bilstøtteordninga og regelverket for bilstøtteordninga blir praktisert og handtert. Det håpar vi vil kunne bidra til at vi finn dei forbettringsområda som er moglege å finne, og at det blir raskare framdrift i desse prosessane. Vi må sjølvsagt, som statsråd Brenna sjølv har påpeikt, finne ein balanse mellom behovet for rask tilgang på hjelpemiddel og at hjelpemidla blir godt nok spesialtilpassa, slik at ein får det hjelpemiddelet ein faktisk treng.

Med det vil eg seie at vi er med glede med på både merkningen og vedtaket om den gjennomgangen.

Tor Inge Eidesen (Sp) [10:53:15]: Bilstøtteordningen er et viktig bidrag for å legge til rette for at personer med varig nedsatt funksjonsevne skal ha bevegelsesfrihet i dagliglivet. Spesielt lang leveringstid for spesialtilpassede biler skyldes bl.a. pandemien og krigen i Ukraina. Dette er dessverre en situasjon vi ikke kan friskmelde over natten. Forslagsstillerne peker også på lang saksbehandlingstid som et problem. Jeg opplever at det har vært bred enighet i komiteen om viktigheten av å kunne levere tilpassede biler til brukerne så raskt som mulig. Det er bekymringsfullt at ventetiden er så lang.

Jeg er glad for at statsråden vil be Arbeids- og velferdsdirektoratet om å se nærmere på om prosessen kan effektiviseres ytterligere. Det er også helt nødvendig at en vurderer en ordning som innebærer forhåndsbestilling. Det vil riktignok gi mindre valgfrihet, men det kan helt sikkert bidra til at ventetiden blir kortere, i hvert fall for en stor del av denne gruppen.

Et flertall i komiteen ber regjeringen om å legge fram nødvendige forslag for å kutte saksbehandlingstiden. Som sagt opplever vi i Senterpartiet at dette allerede er blitt bekreftet fra statsrådens side, og vil følgelig ikke stemme for dette forslaget, som er gjengitt i forslag til vedtak I.

En samlet komité støtter imidlertid et vedtak om å be regjeringen gjennomgå regelverket og organiseringen av bilstøtten i Nav. Også dette opplever jeg at statsråden har gitt klare signaler om at hun ønsker å ta tak i, men jeg er likevel glad for at en samlet komité gjennom en bred enighet peker på dette tiltaket på vegne av en utsett gruppe.

Aleksander Stokkebo (H) [10:55:06]: Først vil jeg takke komiteen for samarbeidet og for at vi nok en gang, denne gangen stort sett helt samlet, finner løsninger på tvers av partilinjer. Ikke minst vil jeg takke Fremskrittspartiet, som tar opp en viktig sak.

Høyre ønsker et samfunn med muligheter for alle, der alle får delta fullverdig i skole, arbeid, samfunn og fritid. En forutsetning for det er at folk kan komme seg fysisk dit ting skjer og være til stede. Ofte er det bare litt tilrettelegging som skal til. Har man en varig funksjonsnedsettelse, kan den tilretteleggingen være en spesialtilpasset bil. Da må storsamfunnet stille opp, og det gjør vi. Dessverre stiller storsamfunnet veldig tregt opp. På få år har saksbehandlingstiden økt markant: fra 15 måneder, som allerede er lang tid, til 19,5 måneder. Det er alvorlig for familiene som berøres, for det handler om bevegelsesfrihet og likeverd, og det handler om deres livskvalitet.

Det er forståelig at ombygging av biler tar tid. Det er forståelig at eksterne faktorer utenfor vår kontroll kan påvirke tidsbruken. Vi lever i en urolig verden med krig i Europa, mangel på deler til bilproduksjonen og forsinkelser i verdikjedene, men dette kan på ingen måte alene forklare den lange saksbehandlingstiden, som også i en normalsituasjon er lang. Derfor vedtar vi en gjennomgang av regelverket og organiseringen for å effektivisere saksbehandlingen, bestillingene og logistikken. Derfor ber vi regjeringen, senest i statsbudsjettet for 2025, legge fram forslag for å kutte den unødvendig lange saksbehandlingstiden for å få bilstøtte fra Nav. Vi nevner eksempler på tiltak som forhåndsgodkjenning, forhåndsbestilling og bedre langtidspanlegging. Det viktigste nå for familiene dette gjelder, er at tiltakene får effekt og blir satt inn raskt, og at ventetidene går ned.

Høyre vil alltid stå opp for den enkeltes mulighet til å kunne delta fullverdig i samfunnet. Vi ser nå fram til resultatene av dette vedtaket og arbeidet som skal gjøres.

Dagfinn Henrik Olsen (FrP) [10:57:59]: Godt nytt år! Jeg vil også takke komiteen for samarbeidet og den felles oppfattelsen som en samlet komité har om å gjøre det enklest mulig for dem som har noen utfordringer med å virke i hverdagen.

Det er, som flere har sagt, ikke tilstrekkelig når ventetiden er så lang som den er, og at det har blitt en slik økning over noen år. At man tilskriver pandemi og marked all skyld, er nok ikke rett. Det er nok slik at logistikk og planlegging også bør ligge i denne vurderingen. I så måte er det fornuftig at man prøver å se om det finnes andre verktøy som gjør at vi kan få ned den tiden.

Det er også sånn at når man har noen utfordringer over tid, endrer de seg kanskje også. Tidligere har man kanskje hatt en bil som ikke var spesialtilpasset, eller av den størrelsen som man plutselig har behov for, fordi sykdommen er framskredet. Det siste jeg ble kjent med, gjelder en dame som er tillitsvalgt i Handikapforbundet, som har hatt en liten bil som har fungert, men plutselig har hun fått et endret behov. Hun har fått beskjed om at skal hun ha en kassebil, Caravelle, som nok er det hun har behov for nå, må hun regne med to og et halvt år. Det er ikke forsvarlig.

Vi etterstreber alle sammen at vi skal få lov til å leve et fullverdig liv, både gå på jobb og delta i det sosiale liv, selv om vi har noen utfordringer. Da er det vårt ansvar som storting å sørge for å legge til rette for at det er mulig. Da må vi se etter de mulighetsrommene vi har, for å finne de rette verktøyene. Jeg er derfor veldig glad for at vi stort sett er enige om det som ligger i saken. Vi har litt forskjellige veier til målet, men i sum er vi enige. Jeg er også veldig fornøyd med de svarene som statsråden har gitt, og ser fram til veien videre.

Statsråd Tonje Brenna [11:00:42]: La meg begynne med å takke for et både viktig og godt forslag. Ordningen med støtte til spesialtilpasset bil er veldig viktig for dem som benytter seg av ordningen, og som har behov for den i hverdagen. Folk må kunne bevege seg rundt, delta i samfunnet, reise til og fra jobb, dra på hyttetur eller løse det de måtte ha av logistikkbehov – også om de trenger noe tilrettelegging.

Jeg er enig med en samlet komité i at det er bekymringsfullt at leveringstiden for spesialtilpassede kassebiler er så lang som den er for tiden. Det er også bekymringsfullt at ventetiden for brukeren har økt de siste årene. Derfor har jeg allerede gitt Arbeids- og velferdsdirektoratet i oppdrag å utrede tiltak som kan effektivisere saksbehandling. Direktoratet skal bl.a. utrede hvordan en ordning med forhåndsbestilling av biler kan innrettes, og hvilke konsekvenser en eventuell slik omlegging vil ha.

I dag bestilles bilene først etter at brukeren har fått vedtak om stønad. Det innebærer at det tar lang tid før bilene kommer til Norge og ombyggingen kan starte. Dersom bilene i stedet forhåndsbestilles, kan ombyggingen starte kort tid etter at brukeren har fått vedtak. En slik omlegging vil altså kunne redusere ventetiden for brukerne betraktelig. Samtidig vil en slik endring kunne innebære noen ulemper. I dag kan brukerne f.eks. velge å bestille ønsket ekstrautstyr til bilen, og de kan også velge farge på bilen sin. Forhåndsbestilling vil derfor innebære noe redusert valgfrihet for brukeren. Videre vil en slik endring ha budsjettmessige konsekvenser da det antakeligvis vil gjøre ordningen en del dyrere.

Bilstøtteordningen er viktig for mange mennesker, og det bør derfor ikke gjøres forhastede endringer, selv om vi alle er utålmodige. Jeg mener også at brukerne bør involveres på egnet måte før eventuelle tiltak settes i verk. Både de budsjettmessige konsekvensene og konsekvensene for brukerne og etaten har behov for å utredes nærmere. Direktoratet skal også utrede andre tiltak, bl.a. modernisering av reglene for gjeldsbrev knyttet til rente- og avdragsfrie lån til spesialtilpasset bil.

Jeg er glad for at det er bred enighet i komiteen om at dette er en viktig ordning, som vi vil at skal fungere bedre for brukerne. Arbeidet med utredningen vil ha høy prioritet i departementet hos meg, og jeg vil komme tilbake til Stortinget senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2025.

Presidenten [11:03:07]: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 9.

Sak nr. 10 [11:03:14]

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kathy Lie,

Freddy André Øvstegård og Cato Brunvand Ellingsen om å endre begrepsbruk i norsk lovverk i tråd med CRPD (Innst. 120 S (2023–2024), jf. Dokument 8:17 S (2023–2024))

Presidenten [11:03:36]: Etter ønske fra arbeids- og sosialkomiteen vil presidenten ordne debatten slik: 3 minutter til hver partigruppe og 3 minutter til medlemmer av regjeringen.

Videre vil det – innenfor den fordelte taletid – bli gitt anledning til replikkordskifte på inntil seks replikker med svar etter innlegg fra medlemmer av regjeringen, og de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får også en taletid på inntil 3 minutter.

Aleksander Stokkebo (H) [11:04:03] (ordfører for saken): Som saksordfører vil jeg takke komiteen for samarbeidet og for at vi denne gang er helt enstemmig. Ikke minst vil jeg gi en takk til representantene Ellingsen, Lie og Øvstegård som har fremmet forslaget.

Hvordan vi omtaler andre mennesker, betyr noe. Ord betyr noe. Ord påvirker holdninger, og holdninger påvirker handlinger. Alle i dette landet er like mye verdt, og alle har noe å bidra med. Da skulle det bare mangle om ikke våre lover reflekterte det.

Likevel finnes det en lang rekke eksempler på begreper som henger igjen fra gammelt av, og som reflekterer fossile fordommer. «Åndssvak» og «sinnsyk» er to eksempler på det. Det er to forkastelige og stigmatiserende begreper som ikke hører hjemme i norsk lovverk. Det er derfor på høy tid at vi får denne gjennomgangen, ikke for å gjøre materielle endringer i viktige rettigheter og bestemmelser, men for å sikre at lovens ordvalg om personer med nedsatt funksjonsevne er i tråd med de internasjonale standardene og konvensjonene, og ikke minst i tråd med et moderne og fornuftig språk.

Om dette skjer gjennom utvalget som skal vurdere inkorporering av CRPD, eller på annen måte, er ikke det viktigste. Det viktigste er at det skjer, og at dette arbeidet blir gjort skikkelig – at det ryddes opp og språkvaskes, slik at det blir tydelig at alle mennesker er like mye verdt. Høyre ser fram til resultatene av dette arbeidet.

Torbjørn Vereide (A) [11:06:06]: Språk betyr noko. Orda vi vel, betyr noko, ikkje minst når det gjeld måten vi pratar om andre menneske på – kva verdi dei har, kva dei kan få til, og kva dei kan bidra med, med evne og vilje. Det som veldig mange av oss, på tvers av partifargar, opplever når vi er ute og møter folk som har nedsatt funksjonsevne eller andre utfordringar, og som skal kome seg ut, delta i arbeidslivet eller prøve å delta i ulike delar av samfunnet, er at fordomaner ligg under overflata. Det er ei slags forventning om at dette kanskje er ein person utan noko godt å kome med eller utan kapa-

sitet til å klare noka oppgave. Det ligg og murrar både på arbeidsplassar og i delar av samfunnslivet. Det er klart at det òg gjer at folk som ytste konsekvens endar opp med faktisk å bli diskriminert, og at dei mistar moglegheiter dei elles burde hatt og fått. Den uretten som har føregått over lang tid, og som framleis skjer, må vi systematisk få rydda opp i. Difor er ein samla komité positiv til at ein får ein gjennomgang av lovverket. Ein ber om ein lovgjennomgang med føremål om å avskaffe språkbruk som beskriv folk med nedsett funksjonsevne med utdaterte, diskriminerande og stigmatiserande omgrep.

På same tid er det viktig å gjere dette på ein forsvarleg måte. For det første kan ein jo ikkje berre endre enkeltord i lovverk, då kan lova få nye betydningar. Det andre er at vi må passe oss for å gjere endringar som får konsekvensar som vi ikkje hadde føresett, feks. når det gjeld valdsskadeerstatning eller andre område. Lovverk og lovarbeid er komplisert, og det vil nok ta tid. Det vi ber om her, er ikkje ein over-natta-gjennomgang av heile det norske lovverket, men at ein ser på nokre av dei konkrete områda der ein i dag brukar nedsettande omgrep om folk med nedsett funksjonsevne.

Vi ser fram til det vidare arbeidet. Det vil nok ta tid, men språk betyr noko.

Freddy André Øvstegård (SV) [11:09:06] (komiteens leder): Det er heldigvis sånn at iallfall på en del områder beveger samfunnet seg tross alt sakte, men sikkert framover. Vi har stort sett sluttet å bruke nedsettende, diskriminerende og stigmatiserende ord om folk som har nedsatt funksjonsevne, men likevel er det ikke alltid sånn at alle alltid henger med på framgangen. Denne gangen er det oss, altså oss som lovgivere. Det er ganske mye drøyt å lese av karakteristikker om folk i forskjellig lovverk, hvor det bl.a. brukes begreper som «åndssvak». Det er alvorlig, bl.a. fordi lovverket vårt også er normgivende. Jeg er enig med foregående taler i at hvilke ord vi bruker, har stor betydning, og at det påvirker holdninger og handlinger, men hvilke ord som brukes i den store røde boken der borte, har i hvert fall stor betydning. Det er en del av den systematiske diskrimineringen som har foregått i en årrekke mot en stor minoritet i landet vårt og internasjonalt.

Dette er også potensielle rettighetsbrudd. FN-konvensjonen om menneskerettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne forplikter oss, også i artikkel 8, til å bevisstgjøre for å bekjempe stereotypier og fordommer. Når vi finner noen av de stereotypiene og fordommene i vårt eget lovverk, bør vi gjøre noe med det. Derfor fremmet SV dette forslaget om å gjennomgå og fikske ordbruken i loven, og derfor er jeg veldig glad for at hele komiteen enstemmig stiller seg bak det. Det er et veldig

godt og samlet tegn og signal fra denne salen, og det er jeg veldig glad for.

Regjeringen sier også noe om at det kan være et litt krevende stykke arbeid, og det har jeg respekt for. Jeg vil likevel si at jeg har trua. Dette får man til. Et lite tips til lovgjennomgangen er kanskje at dersom et ord ville blitt banket av stortingspresidenten her i salen som uparlamentarisk, bør kanskje heller ikke denne salen bruke det samme ordet om folk i lovene vi har vedtatt.

Tobias Drevland Lund (R) [11:11:39]: Hvilket språk vi bruker, og ordene vi bruker, har noe å si, som flere talere har vært inne på. Mellom 15 og 18 pst. av Norges befolkning har en eller annen form for nedsatt funksjonsevne, og mange i denne store minoriteten opplever allerede i dag at deres frihet hver eneste dag på en eller annen måte blir begrenset. Det kan være gjennom at de i møte med storsamfunnet blir utsatt for ulike funksjonshindringer, det være seg på arbeidsplassen, på skolen, når det gjelder deltakelse på fritidsaktiviteter, eller skal man si mangel på deltakelse i fritidstilbud, og transport, for å nevne noe. Det kan også være gjennom å ikke få muligheten til å benytte seg av BPA-ordningen, en sårt tiltrengt ordning som er god, men som for få omfattes av, eller å bli utsatt for utestenging eller manglende tilrettelegging i livet generelt og i samfunnet vårt. Derfor haster det med å inkorporere CRPD i menneskerettsloven så raskt som overhodet mulig, noe Rødt har tatt til orde for og foreslått flere ganger, og vi venter spent på forslaget fra det regjeringsnedsatte utvalget.

Mens vi venter på det, er jeg veldig glad for at et samlet storting nå ser ut til å gå inn for i hvert fall å jobbe med språket vi bruker i lovverket. Det er viktige skritt i riktig retning at det ligger an til at Stortinget enstemmig vedtar komiteens tilråding her i dag, om å foreta en lovgjennomgang med formål å avskaffe språkbruk som beskriver funksjonshemmede eller personer med funksjonsnedsettelse med utdaterte, diskriminerende og stigmatiserende begreper. Det minste vi kan gjøre, er å sørge for at mennesker med nedsatt funksjonsevne skal oppleve diskriminering også i form av språkbruken de møter i lovverket. Derfor har hvilke ord og hvilket språk vi bruker, noe å si, og begrepsbruken må være både oppdatert og presis. Jeg vil påstå at ingen er verken «sinnsyke» eller «åndssvake». Lenger enn det burde vi ha kommet i 2024.

Jeg vil til slutt takke SV for å ha tatt opp et svært viktig forslag. Jeg er også veldig glad for at et samlet storting i dag tar riktige steg i riktig retning.

Statsråd Tonje Brenna [11:14:09]: Språk er makt, og språket vårt er i stadig endring. Heldigvis er det slik at begreper som tidligere kanskje var allmenne og ak-

septert, ikke nødvendigvis er det lenger. Gradvis bytter vi ut ord vi bruker – nye ord og nye forståelser av gamle ord kommer til.

Det er ingen tvil om at enkelte lover har utdaterte ord og formuleringer, og at enkelte av disse er stigmatiserende og kan oppleves støtende. Slik skal det selvfølgelig ikke være. Lovverket bør ikke inneholde støtende begreper, eller begreper som bygger opp under fordommer. En samlet komité støtter forslaget, og vi vil selvfølgelig følge opp Stortingets beslutning.

Den typen lovgjennomgang som foreslås, er likevel ikke gjort i en håndvending selv om det kanskje kan virke slik ved første øyekast. Det kan være flere ord og begreper i sammenheng som utgjør det som oppfattes som diskriminerende eller stigmatiserende språk. Bruken av begreper må også ses i sammenheng med innholdet i lovene. Å bare bytte ut enkeltord er derfor ikke nødvendigvis lett eller gjennomførbart. Språklig modernisering av lovverk bør ses som ledd i grundige og helhetlige prosesser på det enkelte område, der det også vurderes om det er behov for substansielle endringer i lovverket. Å skulle endre begrepsbruk gjennomgående i all lovgivning er også en omfattende oppgave som vil og må ta tid.

Det er ikke alltid opplagt hvilke begreper som er stigmatiserende eller støtende. Definisjonsmakten er i endring, men også blant dem det gjelder, er det ikke åpenbart hva som til enhver tid er det rette begrepet. Dette gjør det komplisert å finne hvilke begreper som bør brukes ved erstatning av utdaterte begreper. Som kultur- og likestillingsministeren redegjorde for i brevet til komiteen, er det allerede lovarbeid på gang der det bl.a. ses særlig på terminologi. Den helhetlige gjennomgangen av vergemålsloven er et godt eksempel på dette.

CRPD er en viktig folkerettslig forpliktelse. Derfor står det i Hurdalsplattformen at vi vil inkorporere konvensjonen i norsk lov. For et år siden ble det satt ned et ekspertutvalg som skal utrede hvordan konvensjonen skal innlemmes i norsk rett. Utvalget skal også vurdere om det er motstrid mellom konvensjonen og norsk rett og behovet for lovendring for å oppfylle CRPD.

Jeg støtter intensjonen bak forslaget. Vi må tenke på hva vi sier, og hva vi skriver. Vi må alltid og kontinuerlig jobbe for å skifte ut stigmatiserende begreper og unngå å bruke et språk som er bygget på fordommer. Samtidig er jeg opptatt av at vi erkjenner at dette vil ta noe tid, men vi ser fram til å ta fatt på det viktige arbeidet.

Presidenten [11:16:49]: Det blir replikkordskifte.

Aleksander Stokkebo (H) [11:17:00]: Vi deler synet om at alle er like mye verdt. Derfor er det bra at Stortinget i dag vedtar å gå gjennom lovene for å avskaffe utdaterte og stigmatiserende begreper. Som jurist in spe har

jeg forståelse for at dette arbeidet må gjøres skikkelig, men noen åpenbare tilfeller har vi. Er statsråden enig i at «åndssvak» og «sinnssyk» er forkastelige og stigmatiserende begreper som ikke hører hjemme i norsk lovverk?

Statsråd Tonje Brenna [11:17:30]: Det er statsråden enig i. Så er det poenget jeg hadde i innlegget, allikevel viktig, nemlig at det også er relevant hvilke ord vi erstatter åpenbart gale begreper i lovverket med, og det er den delen av dette arbeidet som kommer til å ta tid. Jeg er helt enig med representanten og en samlet komité i at vi må ha et lovverk som beskriver det det faktisk skal beskrive, og som ikke stigmatiserer eller støter dem det gjelder, og heller ikke at de som leser lovteksten, kan oppleve f.eks. at loven bidrar til å åpne et rom for at man kan snakke nedsettende om andre mennesker.

Aleksander Stokkebo (H) [11:18:08]: Jeg synes det er veldig bra at statsråden er så tydelig på det, og har samtidig forståelse for at man må gjøre dette arbeidet grundig, slik at de ordene man da erstatter disse begrepene med, ikke får utilsiktede materielle endringer, og at ordlyden fortsatt er klar for dem som skal lese og tolke loven. Når dette vedtaket skal følges opp, kan det gjøres på forskjellige måter. Det kan skje gjennom utvalget som skal vurdere inkorporering av CRPD, eller på annen måte. Mitt neste spørsmål er: Hvordan vil statsråden følge opp vedtaket som nå skjer i Stortinget?

Statsråd Tonje Brenna [11:18:42]: Jeg er egentlig enig med representanten i at det åpenbare hadde vært å be utvalget som følger opp CRPD, om å gjøre denne jobben. Samtidig er det utvalget ganske raskt ferdig med sitt arbeid, og derfor må vi nesten avvente at de kommer med sin rapport, og se hvor dypt de har gått inn i denne problemstillingen i det arbeidet.

Ellers er jo dette et arbeid som må skje på mange felt, i sammenheng med mange lover, som ulike departementer og ulike statsråder vil ha ansvaret for. Jeg mener, som jeg antar er det representanten også selv understreker, at i lys av det arbeidet som skjer på CRPD, og i lys av dette vedtaket i Stortinget, er det naturlig at alle statsråder som har lovtekster hvor dette kan være relevant, ser på det og jobber med å finne bedre formuleringer innenfor sine felt.

Presidenten [11:19:34]: Replikkordskiftet er avsluttet.

Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 10.

Dermed er dagens kart ferdig debattert. Stortinget tar nå pause fram til det ringes til votering kl. 14, i tråd med annonsert dagsorden.

Stortinget tok pause i forhandlingene kl. 11.20.

Stortinget tok opp att forhandlingane kl. 14.

President: Nils T. Bjørke

Votering

Presidenten [14:00:46]: Stortinget går til votering i sakene på dagens kart.

Votering i sak nr. 1, debattert 4. januar 2024

Stortingets vedtak til lov om endringer i smittevernloven og helseberedskapsloven (isolering og smittekarantene m.m.) (Lovvedtak 35 (2023–2024), jf. Innst. 111 L (2023–2024) og Prop. 127 L (2022–2023))

Presidenten: Under debatten er det sett fram to forslag til lovmerknad. Det er

- forslag nr. 1, frå Olaug Vervik Bollestad på vegner av Kristeleg Folkeparti
 - forslag nr. 2, frå Seher Aydar på vegner av Framstegspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Raudt
- Det vert votert over forslag nr. 1, frå Kristeleg Folkeparti. Forslaget lyder:

«Lov om endringer i smittevernloven og helseberedskapsloven (isolering og smittekarantene m.m.):

Lovvedtaket bifalles ikke.

Anmerkning:

Under I antas følgende:

Lovvedtaket vedtas ikke.»

Raudt, Venstre og Miljøpartiet Dei Grøne har varsla støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget frå Kristeleg Folkeparti vart med 67 mot 33 røyster ikkje vedteke.

(Voteringsutskrift kl. 14.01.40)

Presidenten: Det vert votert over forslag nr. 2, frå Framstegspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Raudt. Forslaget lyder:

«Lovvedtaket bifalles ikke.

Anmerkning:

Under romertall I antas følgende:

I lov 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer skal ny § 4-3 a lyde:

§ 4-3 a. Forskrift om isolering, smittekarantene og andre begrensninger i bevegelsesfriheten

Ved alvorlig utbrudd av en allmennfarlig smittsom sykdom, jf. § 1-3 nr. 3 og 4, kan Kongen i stats-

råd, for å forebygge eller motvirke overføring av sykdommen, gi forskrift om

- a. isolering for smittede personer, jf. § 1-3 nr. 2, og
- b. smittekarantene for personer som har økt risiko for å være smittet av den allmennfarlige smittsomme sykdommen etter nærkontakt med en smittet eller antatt smittet person, eller annen smittekilde.

Kongen i statsråd kan i forskrift fastsette andre begrensninger i bevegelsesfriheten for personer som omfattes av første ledd, og nærmere krav til undersøkelser i forbindelse med, eller til erstatning for, isolering, smittekarantene eller begrensninger i bevegelsesfriheten.

Forskrifter gitt med hjemmel i denne bestemmelse skal etter vedtak av Kongen i statsråd umiddelbart meddeles Stortinget skriftlig.

Dersom stortingsrepresentanter, som til sammen representerer minst en tredjedel av Stortingets medlemmer, ikke kan støtte en bestemt forskrift, eller deler av forskriften, og uttrykker dette skriftlig i tråd med vedtatt arbeidsordning i Stortinget, plikter Kongen straks å oppheve de aktuelle bestemmelsene. Vedtaket om opphevelse av forskrift meddeles Stortinget i samsvar med bestemmelsene i tredje ledd.»

Kristeleg Folkeparti har varsla subsidiær støtte til forslaget.

V o t e r i n g :

Forslaget frå Framstegspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Raudt vart med 71 mot 28 røyster ikkje vedteke. (Voteringsutskrift kl. 14.01.58)

Presidenten: Stortingets lovvedtak er dermed godteke ved andre gongs behandling og vert å senda Kongen i samsvar med Grunnlova.

Votering i sakene nr. 2–7, debattert 4. januar 2024

Presidenten: Sakene nr. 2–7 er andre gongs behandling av lovsaker og gjeld lovvedtaka 36 til og med 41.

Det ligg ikkje føre nokon forslag til merknad. Stortingets lovvedtak er dermed godteke ved andre gongs behandling og vert å senda Kongen i samsvar med Grunnlova.

Votering i sak nr. 8, debattert 4. januar 2024

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om Endringer i matloven og kosmetikklova (behandling av personopplysninger og smittesporing m.m.) (Innst. 149 L (2023–2024), jf. Prop. 137 L (2022–2023))

Komiteen hadde tilrådd Stortinget å gjera følgjande vedtak til

l o v

om endringer i matloven og kosmetikklova (behandling av personopplysninger og smittesporing m.m.)

I

I lov 19. desember 2003 nr. 124 om matproduksjon og mattrygghet mv. gjøres følgende endringer:

§ 6 fjerde ledd skal lyde:

Kongen kan gi nærmere forskrifter om forebygging av fare, *varsling*, *iverksetting* av tiltak, herunder informasjon til allmennheten, og om *varslingsplikt for andre dyresykdommer enn de som kan gi vesentlige samfunnsmessige konsekvenser etter annet ledd*.

§ 7 annet ledd skal lyde:

Kongen kan i forskrifter stille ytterligere krav til etablering, plassering, utforming og drift av aktiviteter i virksomheter, *herunder melding*, registrering, godkjenning og *bortfall* av godkjenning. *Slike forskrifter kan også gjøres gjeldende for enhver som er ansvarlig for dyr*.

§ 8 overskriften skal lyde:

§ 8 *Opplæring, kompetanse, autorisasjon og vandelskontroll*

§ 8 annet ledd skal lyde:

Kongen kan gi nærmere forskrifter om *kompetanse etter første ledd*, herunder om *utdanning og opplæring av personell*. *Slike forskrifter kan også gjøres gjeldende for enhver som er ansvarlig for dyr*.

§ 8 nytt tredje og fjerde ledd skal lyde:

Kongen kan gi forskrifter om krav om autorisasjon og vilkår for slik autorisasjon.

Kongen kan i forskrift stille krav til fremleggelse av ordinær politiattest etter politiregisterloven § 40 for nærmere angitte stillinger, autorisasjoner og tillatelser. Dersom det er nødvendig av særlige sikkerhetshensyn, kan det stilles krav til fremleggelse av en utvidet og uttømmende politiattest etter politiregisterloven § 41. Det kan fastsettes botidskrav, jf. politiregisterloven § 36 annet ledd.

§ 19 tredje ledd bokstav e, f og ny bokstav g skal lyde:

- e. kontroll av avlsdyr, uttak av kjønnsprodukter og reproduksjon av dyr,
- f. adgangsbegrensninger for personer som kan føre med seg smitte til bygninger som brukes til dyr, før eller utstyr til dyr, og om plikt til å la sin person og medbrakte gjenstander desinifiseres, og

g. krav om å oppgi relevant informasjon om et dyrs helse ved overdragelse.

§ 23 første ledd annet punktum skal lyde:

Kongen kan delegere myndighet til andre offentlige eller private *rettssubjekter* og gi bestemmelser om hvem som er klageinstans i slike tilfeller.

§ 27 første ledd skal lyde:

Ved mistanke om at det kan oppstå fare for menneskers eller dyrs helse knyttet til inntak av næringsmidler eller fôr, skal tilsynsmyndigheten på eget initiativ gi allmennheten relevant informasjon som den er i besittelse av.

Ny § 27 a. skal lyde:

§ 27 a. *Mattilsynets oppgaver knyttet til forhold som kan gi sykdom hos mennesker*

Mattilsynet skal ha sin oppmerksomhet rettet mot forhold innenfor lovens virkeområde som kan gi sykdom hos mennesker.

Mattilsynets arbeid med oppklaring og håndtering av årsaken til sykdomstilfeller hos mennesker skal skje i samarbeid med helsemyndighetene.

Når Mattilsynet bistår helsemyndighetene med å oppklare sykdomstilfeller hos mennesker der det er mistanke om at de er forårsaket av forhold innenfor matlovens virkeområde, kan Mattilsynet etter samtykke fra enhver få tilgang til relevant prøvemateriale og til resultater av analyser eller andre opplysninger som kan bidra i oppklaringen.

§ 29 overskriften skal lyde:

§ 29 *Etablering av registre*

§ 29 første ledd skal lyde:

Tilsynsmyndigheten kan opprette eller knytte seg til dataregistre når det er nødvendig av hensyn til lovens formål, eller når det er nødvendig for å ivareta internasjonale avtaler som Norge har inngått.

Ny § 29 a. skal lyde:

§ 29 a. *Behandling av personopplysninger*

Tilsynsmyndigheten kan behandle personopplysninger, herunder personopplysninger som nevnt i personvernforordningen artikkel 9 og 10, når dette er nødvendig for å utføre oppgaver etter loven her.

Kongen kan gi forskrift om behandlingen, blant annet om formålet med behandlingen, behandlingsansvar, hvilke personopplysninger som kan behandles, hvem det kan behandles personopplysninger om, bruk av automatiserte avgjørelser, adgangen til viderebehandling, utlevering, registrering og tilgang til registre.

II

I lov 21. desember 2005 nr. 126 om kosmetikk og kropps-pleieprodukt m.m. gjøres følgende endringer:

Ny § 16 a. skal lyde:

§ 16 a. *Ansvaret til tilsynsorganet ved mistanke om at produkt ikkje er helsemessig sikre*

Ved mistanke om at kosmetikk, kroppspleieprodukt og andre produkt omfatta av lova ikkje er helsemessig sikre for menneske eller dyr, skal tilsynsorganet medverke til å førebyggje eller avgrense omfanget av helseskade.

Ved mistanke om at det kan oppstå fare for helse til menneske eller dyr som følgje av produkt omfatta av lova, skal tilsynsorganet på eige initiativ gi relevant informasjon til allmenta.

Ny § 17 a. skal lyde:

§ 17 a. *Behandling av personopplysningar*

Tilsynsorganet kan behandle personopplysningar, medrekna personopplysningar nemnde i personvernforordninga artikkel 9 og 10, når dette er nødvendig for å utføre oppgåver etter denne lova.

Departementet kan gi forskrifter om behandlinga, blant anna om formålet med behandlinga, behandlingsansvar, kva slags personopplysningar som kan bli behandla, kven det kan bli behandla personopplysningar om, bruk av automatiserte avgjersler, høve til vidarebehandling, utlevering, registrering og tilgang til register.

III

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Presidenten: Det vert votert over overskrifta til lova og lova i det heile.

V o t e r i n g :

Overskrifta til lova og lova i det heile vart samrøystes vedtekne.

Presidenten: Lovvedtaket vil verta sett opp til andre gongs behandling i eit seinare møte i Stortinget.

Votering i sak nr. 9, debattert 4. januar 2024

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Dagfinn Henrik Olsen, Gisle Meininger Saudland, Bård Hoksrud, Morten Wold og Erlend Wiborg om effektivisering av bilstøtteordningen i Nav (Innst. 154 S (2023–2024), jf. Dokument 8:24 S (2023–2024))

Komiteen hadde tilrådd Stortinget å gjera følgjande

v e d t a k :

I

Stortinget ber regjeringen senest i forbindelse med statsbudsjettet for 2025 legge frem nødvendige forslag for å kutte den unødvendig lange saksbehandlingstiden for bilstøtte i Nav, eksempelvis forhåndsgodkjenning, forhåndsbestilling og langtidsplanlegging.

Presidenten: Arbeidarpartiet og Senterpartiet har varsla at dei vil røysta imot.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart vedteken med 52 mot 47 røyster.

(Voteringsutskrift kl. 14.03.21)

Vidare var tilrådd:

II

Stortinget ber regjeringen gjennomgå regelverket for og organiseringen av bilstøtten i Nav for å sørge for at saksbehandling, bestillinger og logistikk effektiviseres, slik at folk som er avhengig av bilen som hjelpemiddel i hverdagen, ikke risikerer å stå uten bil.

V o t e r i n g :

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Votering i sak nr. 10, debattert 4. januar 2024

Innstilling fra arbeids- og sosialkomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Kathy Lie, Freddy André Øvstegård og Cato Brunvand Ellingsen om å endre begrepsbruk i norsk lovverk i tråd med CRPD (Innst. 120 S (2023–2024), jf. Dokument 8:17 S (2023–2024))

Komiteen hadde tilrådd Stortinget å gjera følgjande

v e d t a k :

Stortinget ber regjeringen foreta en lovgjennomgang med formål om å avskaffe språkbruk som beskriver funksjonshemmede eller personer med en funksjonsnedsettelse med utdaterte, diskriminerende og stigmatiserende begreper, og komme tilbake til Stortinget med forslag til nødvendige lovendringer for å sikre dette.

Votering:

Tilrådinga frå komiteen vart samrøystes vedteken.

Sak nr. 11 [14:04:06]

Referat

1. (151) Statsministerens kontor melder at
 1. lov om endringer i folketrygdloven (gjennomføring av konvensjon av 30. juni 2023 om trygdekoordinering mellom Island, Liechtenstein, Norge og Storbritannia) (Lovvedtak 17 (2023–2024))
 2. lov om endringar i folketrygdlova og enkelte andre lover (oppfølging av forslag i statsbudsjettet 2024) (Lovvedtak 34 (2023–2024))
 3. lov om oppheving av lov om avgift på utslipp av CO₂ i petroleumsvirksomhet på kontinental-sokkelen (Lovvedtak 24 (2023–2024))
 4. lov om endringer i folketrygdloven (Lovvedtak 25 (2023–2024))
 5. lov om endringer i skatteloven (Lovvedtak 26 (2023–2024))
 6. lov om endringer i skattebetalingsloven (Lovvedtak 27 (2023–2024))
 7. lov om endringer i merverdiavgiftsloven (Lovvedtak 28 (2023–2024))
 8. lov om endringer i skatteforvaltningsloven (Lovvedtak 29 (2023–2024))
 9. lov om endringer i skatteloven (Lovvedtak 30 (2023–2024))
 10. lov om endringer i skattebetalingsloven (Lovvedtak 31 (2023–2024))
 11. lov om endringer i lov om Statens pensjonsfond (Lovvedtak 32 (2023–2024))
 12. lov om endringer i skatteforvaltningsloven (Lovvedtak 33 (2023–2024))
 13. lov om endringar i helseavgivinga (organisatoriske endringar i sentral helseforvaltning) (Lovvedtak 20 (2023–2024))
 14. lov om endringer i tobakksskadeloven (strengere regulering av e-sigaretter) (Lovvedtak 7 (2023–2024))
 15. lov om digital sikkerhet (digitalsikkerhetsloven) (Lovvedtak 15 (2023–2024))
 16. lov om endringer i rettshjelploven (ny modell for økonomisk behovsprøving) (Lovvedtak 19 (2023–2024))
 17. lov om endringer i konfliktrådsloven, straffeloven og straffeprosessloven mv. (strafferettslige reaksjoner for ungdom og varetekt med elektronisk kontroll) (Lovvedtak 23 (2023–2024))
 18. lov om endringer i straffeprosessloven mv. (elektronisk kontroll av besøksforbud) (Lovvedtak 18 (2023–2024))
 19. lov om endringer i lov om registrering av regjeringsmedlemmers verv og økonomiske interesser (hjemmel for registreringsplikt for statssekretærer og politiske rådgivere) (Lovvedtak 22 (2023–2024))
 20. lov om endringer i straffeloven (konverteringsterapi) (Lovvedtak 16 (2023–2024))
 21. lov om endringer i foretakslovgivningen mv. (kjønnssammensetning i styret) (Lovvedtak 21 (2023–2024))
 22. lov om endringer i sjøloven og skipssikkerhetsloven (elektronisk tinglysing av skip og rettigheter i skip) (Lovvedtak 11 (2023–2024))
 23. lov om endringer i vegtrafikkloven (teknisk kjøretøyinformasjon og sikring av last) (Lovvedtak 14 (2023–2024))

– er sanksjonert under 20. desember 2023
Samr.: Vert lagde ved protokollen.
2. (152) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Marie Sneve Martinussen og Mímir Kristjánsson om å sikre at Statens pensjonsfond utland trekker sine investeringer ut av selskaper som bryter grunnleggende arbeidstakerrettigheter (Dokument 8:65 S (2023–2024))
Samr.: Vert sendt finanskomiteen.
3. (153) Endringar i helse- og omsorgstjenesteloven (overføring av ansvaret for helsetilbodet ved utlendingsinternat) (Prop. 40 L (2023–2024))
4. (154) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Morten Wold og Bård Hoksrud om å styrke logopeddekningen (Dokument 8:66 S (2023–2024))
5. (155) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Bård Hoksrud, Morten Wold og Himanshu Gulati om ny vurdering av nivået på alternativkostnad for prioriteringsbeslutninger mht. helse- og omsorgstjenester og om å prisjustere dagens alternativkostnad (Dokument 8:67 S (2023–2024))
Samr.: Nr. 3–5 vert sende helse- og omsorgskomiteen.
6. (156) Opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner (2024–2028) (Prop. 36 S (2023–2024))
Samr.: Vert send justiskomiteen som legg sitt utkast til tilråding fram for familie- og kulturkomiteen og helse- og omsorgskomiteen til fråsegn før innstilling vert lagd fram.
7. (157) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Himanshu Gulati, Sylvi Listhaug, Terje Halleland, Hans Andreas Limi, Silje Hjemdal, Frank Edvard Sve, Morten Stordalen, Marius Arion Nilsen,

Morten Wold og Erlend Wiborg om ytterligere tiltak for å bekjempe vold og trusler i norsk skole (Dokument 8:64 S (2023–2024))
Samr.: Vert sendt utdannings- og forskingskomiteen.

Presidenten [14:04:44]: Dermed er dagens kart behandla ferdig.

Ber nokon om ordet før møtet vert heva? – Møtet er heva.

Møtet slutt kl.14.05.

